

Po bčelah so začeli močno popraševati, bolj močne panje plačujejo po 5—6 fl. Zadnji sejem v Kapli je bil nenavadno živahen, zlasti veliko kupcev je prišlo iz Nemčije, ter so vse pokupili, vole, bike in krave, in drago plačali. Nek posestnik je za kravo, ki ni bila kaj posebnega, dobil 158 fl. — Potnikov tujcev vse gomazi letos po naših planinah, dolinah, jezerih in kopališčih. Mnogo denarjev nam donašajo v deželo, pa tudi mnogo prusaštva, freimavrerstva in razuzdanosti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V Išel-nu v gornjem Avstrijskem sta se naš in pa nemški cesar sošla. Ali sta se pri tem shodu tudi o političnih rečeh kaj pogovarjala, to ni prav znano. Novine poročajo marsikaj, največ govorijo o tem, da je na zahtevo nemškega cesarja, ki je ruskemu stric, baje naš cesar privolil, da sme Srbija zoper Turka iti v boj in se njej ni bati, da bi magjarski honvedi potem zasedli Beligrad. Kaj je na tem resničnega, to se bo kmalu pokazalo. Resnično pa je, da je zastran vojnih priprav nekaj časa pri nas zopet bolj tiho, ako izvzememo nov ukaz vojnega ministra. Ta je namreč ukazal, da se v slučaju vojske zamorejo do 32. leta starosti k vojni poklicati tudi tisti možki, kateri so pri novačenju sicer bili zvrženi, ki so pa še itak zmožni služiti za delavce, strežnike itd. — Gališki zbor sedaj zboruje. Turkoljubi so ga silili, naj sproži pismo do cesarja, v katerem bi zbor po zgledu Magjarov zaropotal za Turke zoper Ruse. Toda gališki poslanci turkoljubom nečejo vstreči in sklenejo torej pismo udanosti do našega svetlega cesarja. — Poslanec sv. očeta Pija IX. preuzvišeni nadškof Jakobini se je podal v Ljubljano, povabljen od ljubljanskega škofa. To je redka čast, katera je tako došla katoliškemu Slovincem. — Magjari še vedno norijo za Turka in so te dni celó v Sobotišču napravili tabor, pri katerem so kaj nesramno kazali svojo ljubezen do Turkov in sovraštvo do slovanskih Rusov in sploh do vseh Slovanov. — Hrvatje so čedalje bolj srditi na ogerske ministre, ker ti nečejo krajinske železnice z hrvatskimi denarji staviti Hrvatom na korist, ampak Magjarom.

Vnanje države. Rusija pozove novih 370.000 brambovcev pod orožje brž potem, ko bo žetev in mlatitev dokončana; tudi so začeli tam z nje popisovati in izvažanje braniti, da nebi vojna, ki se zoper Turka bje, pomanjkanja trpela. — Nemčija začunja nemilo čutiti nasledke liberalnega in sv. Cerkvo ob enem nesramno preganjajočega gospodstva, siromaštvo narašča strahovito pri vedno večjem številu ljudi, ki ne dobijo zaslužka. Tem bolj se pa mastijo in bogatijo večjidel judovski denarni mogotei. Dohodki dač vedno pojemajo. Vkljub temu se pa nedolžni škofi in mešniki in verni katoličani marljivo zapirajo ali izganjajo. — Na Francoskem mislijo oklicati obsedni stan (Belagerungs-

zustand) ob priliki prihodnjih volitev. Radikalni, t. j. divji republikanci in neverniki žugajo namreč vse posestnike poklati, če bi ti pri volitvi zmagali. — Angležem je Turk dobro breo dal; Anglež je namreč Turku ponudil svojo pomoč zoper Rusa, če se mu privoli jadrati skozi Dardanele in zasesti mesto Galipoli. Turk pa je ponosno odbil ponudbo. To je Angleža razžalilo in je dovolil sedaj Grkom, iti v boj zoper Turka. — V severni Ameriki je tamošnja republika dobila novega sovražnika. Indijanci, revni ostanki prvih prebivalcev v Ameriki, so se spuntali zoper evropske prišlece in začelo se je strašno klanje. Vlada je odposlala generala Gibbona z vojniki, kojih je že mnogo palo. — V izhodnji Indiji, kder Angleži gospodujejo, razsaja zopet strašna lakota. Ljudje umirajo na tisočine. Sosedni Angležev v Indiji, mohamedanski Afgani in prijatelji Rusov, so angležkej državi napovedali boj.

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Celih 14 dni že se ne upajo Turki nič storiti, čeravno so 3 ruske napade na Plevno odbili in vsled tega Ruse prisilili raztrošene svoje čete zbrati. No, in Rusi so to že srečno dosegli. Gurko se je povrnil čez Balkan nazaj in dobivlja v Gabrovo in Trnovo vedno več pomoči. Cesarjevič je okoli Ruščuka nastavljal opazovalne čete, ostalih 50.000 mož pa ima med Jantrom in Lomom v močno zašaneanih prostorih. Proti Osman-paši stoji od Selvi čez Bogbt, Bršljan in Nikopolje 45.000 mož pod generalom Zotovom, ki je povelje prevzel namesto odstavljenega Krüdenerja; general Schilder-Schuldner je pred vojaško sodnijo postavljen. Na sredi pa stoji veliki knez Nikolaj tudi z 40.000 vojakov z glavnim štanom v Sistovu. Ob enem prodira rumunski knez Karol z 30.000 Rumunov čez Donavo pri Karabiji in Nikopolju Osman-paši za hrbet. Rusi so sedaj dosti boljše razstavljeni, kakor pred 14 dnevi; združeni so podobni velikej zagvozdi, ki turške sile kala na dvoje. General Cimerman drži v svoji oblasti železnico od Črnove do Kistendža in je za večino svojih vojakov blizu Donave na zdravih višinah pri Malčevi priredil zašanean tabor. Tu pričakuje pomoči iz Rusije; 10.000 Rusov mu je že prišlo do Izmaila, od koder se bodo po Donavi peljali do Malčeve. Do konca avgusta dojde Rusom v Bolgariji 130.000 rezervistov in tedaj se bo začel odločilni boj od ruske strani, če ga ne bodo do tiste dobe Turki začeli. Do sedaj se niso upali prav iz svojih trdnjav in šanc. Ejub-paša je zašanean okoli Razgrada, Mehemed-paša stoji z glavno vojsko od Džumaje do Osmanbazarja in Bebrove, kder se hoče z Sulejman-pašo združiti in pritisniti na Trnovo. Osman-paša se je baje iz Plevna začel pomikati nazaj proti Balkanu. Egiptovski princ Hasan pa čaka pri Varni na 30.000 Turkov, kateri so Kavkaz, kder niso nič opravili, zapustili in se sedaj po morju peljajo nazaj. Tudi iz Ba-

tuma v Armeniji so Turki 20.000 mož prepeljali v Carigrad in jih odposlali v Balkan. V Armeniji je silna vročina in torej tudi gibanje na bojišču ni znatno. Rusi pomnožujejo med tem svojo vojno. Na Kandiji je nastal punt; Turki so se poskrili v trdnjave. Turki sedaj, kder le morejo, pobijajo vse kristijane, zlasti Bolgare in zadnji čas tudi Grke. Najhujše divjajo divji Črkesi. Despotovičevi vstaši so se zopet zbrali in Turke pri Črnem potoku natepli.

Za poduk in kratek čas.

Črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

IX. Najslavniši in do sedaj najsrečniši izmed ruskih generalov je hrabri Gurko. Ogerske novine poročajo o njem, da je rodom Slovak in da se je še le pred 20 leti iz Trenčína izselil na Rusko. V mesec dnevih je črez Balkan goro 50 ur daleč od Donave globoko na Turško prodril in se po mnogih srečnih bitkah v Balkanske klanice in soteske vrnil nazaj ter jih sedaj varuje zoper napade Sulejman-paše. Najvažniši dogodki na njegovem drznem navalu proti Adrijanopolju so pa bili sledeči. Do Trnove, nekdanj glavnega mesta Bolgarije 7. julija prilomastivši se je kmalu z 10.000 napotil proti Balkanu. Toda ravno in precej dobro pot črez ondi 6000 črevljev visoko goro mu je zaprlo 8000 Turkov, ki so pri Šipki bili dobro zašancani in so tamošnje sotesko skrbno varovali. Gurko pošlje torej kneza Mirskega z 3000 vojaki nad Gabrovo proti Šipki, da bi Turke nekoliko motil, sam pa je z 7000 Rusi in 1 brigado bolgarskih prostovoljcev vkrenol na levo ter je 11. julija prišel do zadnjega znožja skalne gore. Drugi den 12. julija je začel plezati na Balkan za bolgarskimi pastirji, ki so mu tir kazali. Po neizmernem trpljenju za konje in ljudi so dospeli na vrh ter z nepopisljivim veseljem prvič gledali v lepe južne kraje. Prenočili so na Balkanu, 13. julija pa, ko je začela zarija svitati se, stopali navdol v prekrasno dolino, ki se vije kraj vode Tundže. Okoli poldneva so zadeli na prve Turke pred vasjo Hankioj. Nek kmet jim je prvi povedal, da so Rusi prišli. Mahoma navre 5000 Turkov, vsak zgrabi, kar je v naglici našel, in hiti Rusom nasproti; ali ko zapazijo vse črno gomazati iz planine, na strani pa na brzih konjih bradaste kozake z dolgimi sulicami, se jih loti silen strah, začnejo bežati, kozaki pritisnejo za njimi in jih do zadnjega vse revno posekajo. Zvečer so se Rusi v zapuščenih hišah vasi Hankioj počivat vlegli. V noči je še mnogo Rusov prešlo Balkan goro z konji in kanoni in drugo jutro, t. j. 14. julija je obrist Bežanov proti izhodu marširal in Turke izpodil iz Konara in Tvrdice, Gurko sam se je pa obrnil proti zahodu, da bi se polastil Kazanlika in potem Turke v Šipkini soteski od zaja zgrabil. Naprej proti jugu pa je z 1 škadrno kozakov mahnul „rotmistar“ Mar-

tinov in 15. julija prihajal v Eni-Sagro do železnice, kder je takoj telegraf prerezal in železniško postajo razdjal. Kazanlik je lepo mesto, ki šteje 3000 ljudi. Pred mestom se je turški general Reuf-paša Rusom v bran postavil, opiraje se na vinograde. Toda Gurko ga naglo zgrabi od večih strani in v beg zapodi. Zvečer so bili Rusi v Kazanliku. Sedaj je še bilo treba Turke izgnati iz soteske, kar se je 18. julija tudi zgodilo, toda le po hudej bitki, v katerej je palo 200 ruskih junakov. Tako je bila pot iz Trnove črez Balkan v ruskih rokah in kmalu je število Rusov na južni strani narastlo do 15.000 mož. Pri bitki v Šipkini soteski so se Turki krive storili strahovitega zverinstva, katerega nočemo našim bralcem zamolčati. Ko so se Rusi turškim šancam bližali, so Turki razvili belo zastavo; to je po celem svetu znamenje, da se sovražnik hoče udati. Rusi so torej streljanje ustavili in šli mirno proti šancam zanašaje se, da je Turkom resnica udati se. Toda komaj so prišli do šanc, jih zavratno turške krogle kar obsipljejo, mnogih je palo mrtvih, še več pa ranjenih obležalo; Turki vderejo iz šanc in pobero 30 ruskih ranjencev ter zavlegši jih v šance začnejo strašno nečloveško trpinčenje. Živim so odrezali noge, roke, ušesa, nose itd. in še le po dolgem mučenju so nesrečnikom glave odsekali. Par ur poznej so Rusi z pomnoženimi četami udarili na šance in turške zverine vrgli vun; kar ni zbežalo, je storilo smrt. Ko so Rusi razmesarjenih tovarišev telesne kose našli, so se žalosti in srda jokali in se zakleli, da ne prizaneajo nobenemu Turku več.

Prehod Rusov črez Balkan je Turke silno iznemiril in prestrašil. Kar je le moglo, je bežalo povsod pred strašnimi kozaki naprej proti Adrijanopolju. Rusi so jim bili vedno in trdno za petami. Knez Mirski je zaporedom Turke izpodil iz Kaloferja, iz Karlove in se bližal Filipopolju. General Gurko je pa 22. julija vzel veliko mesto Eski-Sagra in potem hitel naprej, da bi se železnice od Jamboli do Adrijanopolja brž polastil. To so pa Turki na vsak način hotli zabraniti. Sultan je torej Sulejman-paši, ki se je z ostanki svoje v Črnogori tepene vojske po morju pripeljal v Mekrid in od ondot po železnici v Adrijanopolje, naj hiti Rusom nasproti in jih za božjo voljo ustavi. Sulejman je res vse pobral, kar je le puško nositi moglo, ter pri Karabunarju Rusom pot zastavil. Toda Gurko ga nemudoma zgrabi in strahovito pretepe. Od 12.000 mož je Sulejman komaj 3500 rešil in z njimi pribežal v Adrijanopolje. Ostala vojska je bila ali ubita ali razpršena na vse strani. Rusi so zaplenili tudi 12 kanonov. To je bila slavna zmaga Gurkova pri Karabunarju 26. julija. Zmagoviti Rusi so sedaj Turke pred seboj podili ter 27. julija prestopili reko Marico, ki teče skozi Adrijanopolje proti morju. Od Marice so 28. julija pred njimi kozaki prijezdili do železnice in do velike ceste, ki drži iz Srbije v Sofijo, Filipopolje, Adrijanopolje in Carigrad. V mestu Haskioj so kozaki